

er niets van. „Maar tante, een boek *groeit* toch niet!”

„Nee, 't *groeit* niet, en toch is 't eerst dun en wordt het later dik.” — „Een prentbriefkaarten-album?” — „O nee, je raadt het toch niet, wacht maar tot morgen.” Tante wou niets meer zeggen, en Nettie moest wel geduld hebben tot morgen.

Op Nettie's verjaardag na de koffie, daar kwam tante en met een ferm verjaarskus gaf ze Nettie een slap, plat pakje. „Daar heb je nu 't boek, dat dik *wordt*,” zei tante.

Nettie maakte het pakje open. „Hè, wat 'n aardig kaft,” zei ze en las den titel: „*Vrij en Blij*.” Toen keek ze in 't boekje. „Er staan maar 'n paar verhalen in,” zei ze teleurgesteld, en ze vergat heelemaal om tante te bedanken.

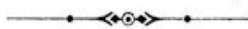
„Luister eens; juffrouw Ongeduld, ik heb je wat te vertellen,” zei tante. „Je krijgt nu tweemaal in de maand zoo'n boekje, dat stuurt de boekverkooper heel deftig aan jonge-juffrouw Nettie Verstege. En al ziet het er soms (niet altijd) van buiten 't zelfde uit, van binnen is 't heel anders, elk boekje is weer verschillend, en sommige verhalen worden vervolgd, en zoo krijg je telkens weer wat nieuws te lezen. En als je weer jarig bent, dan heb je vier en twintig van die boekjes gekregen. Dan laten we er den boekbinder een mooien band om maken, en dan heb je een dik boek, waarin je al de verhalen nog eens over kunt lezen. Is 't nu niet waar, wat ik zei, dat het een dik boek *wordt*?”

Nettie knikte van ja, haar gezichtje was heelemaal opgeklaard. „Wat leuk!” zei ze, „dank u wel voor 't verjaarspresent,” en ze gaf tante een zoen, dat het klapte.

En òf Nettie plezier had van haar verjaarspresent! Zooveel plezier, dat zij, toen ze tien jaar zou worden, tegen tante zei: „Geef u me maar weer net zoo'n verjaarspresent als verleden jaar, want dan krijg ik weer een boek, dat dik *wordt*, er staan telkens weer heel andere verhalen in.”

En tante deed het.

En jullie, die dit leest, moet het eens aan je vriendjes en vriendinnetjes vertellen, misschien zijn er onder hen wel kinderen, die in October of November jarig zijn, en die nu ook op hun verlanglijstje willen zetten: een boek, dat dik *wordt*.

Een praatje over huizen

DOOR

E. PALMA.

Hebben jullie wel eens opgemerkt dat er vaak eenige overeenkomst is tusschen den gevel van een huis en een menschegezicht?

Als je dat éénmaal is opgevallen, doe je telkens nieuwe, leuke ontdekkingen. Dan ga je letten op de huizen die je dagelijks voorbij komt, vooral wanneer je dikwijls eenzelfde eind moet loopen, b.v. van huis naar school.

De uitdrukking van zoo'n steenen „gezicht” hangt af allereerst van de verdeeling van den gevel.

Een alleenstaand raam kan den hatelijken indruk geven van een loerend oog. Een aangebouwde serre doet je soms denken aan een dikke kiespijnwang.

In onze buurt is een voor den gevel veel te klein balkonnetje, waarin ik altijd een minachtend opgetrokken neus moet zien.

Een laag dak tusschen twee ramen, die gewoon in den gevel gezet zijn, herinnert aan een gefronst voorhoofd.

De ramen stellen in 't algemeen de oogen voor.

Loop maar eens alleen op een klein plein of in een nauwe, stille straat, waarop veel vensters uitzien, dan krijg je vanzelf het gevoel dat even zooveel oogen je nagluren, al staat er niemand achter de gordijnen.

Ramen, waarin de zon schijnt, zijn blijde oogen, glinsterend van pret, maar stroomt er den regen langs, dan schijnen ze te schreien.

Het „gezicht” van een huis, waar alle gordijnen zijn neergelaten, is echt „als van een doode”, ik vind het altijd een aangrijpend teeken van rouw: al die gesloten „oogen” op klaarlichten dag.

Iets anders is het 's morgens in de vroege. Als alle menschen slapen, hoort het huis ook de oogen dicht te doen. Het maakt dan een dwazen indruk wanneer één vergeten gordijn niet

neergelaten is. Dat doet denken aan iemand die zich slapende houdt, maar met één oog half open, tòch probeert naar je te kijken.

De gordijnen en de inrichting van het huis van binnen hebben veel invloed op de uitdrukking van het „gevelgezicht”. Je merkt dit vooral in straten waar lange rijen huizen precies gelijk gebouwd zijn en er toch geen twee hetzelfde „gezicht” hebben.

Bij menschen is 't al net zoo. Let maar eens op een troep soldaten. Ze loopen allemaal in dezelfde uniform, maar het is alsof daardoor de verschillende gezichten juist nog meer uitkomen.

Nieuwe vroolijke buitenhuizen met witte muren en roode daken zijn als blijde kinderen die vakantie hebben en pret maken in den zonneshijn.

Boerenwoningen, met daken tot bijna op den grond, geven iets weer van de gedrukte houding van den boer, die de gladde pet op één oor draagt, en zijn schouders laat hangen alsof hij er vrachten op torst. Zwaarmoedig kijken de kleine vensters uit op het erf en over de velden, maar op het nokje van den hooiberg staat een blinkende windhaan oolijk te kraaien.

Hoe ziet *ons* huis er van buiten uit? Daar kunnen we weinig aan doen, zul je zeggen, Vader en Moeder misschien wèl, maar *wij* toch *zeker* niet.

— Och, maar dat is ook niet zoo'n voornaam ding, heelemaal geen hoofdzaak. Wat heb je aan een mooi huis met een vroolijken gevel als er brommerige menschen in wonen?!

Het is er mee, alweer nèt als bij de menschen: een mooi gezicht is niet alles. Het moet van binnen goed en warm en veilig zijn, dan komt er iets van dat mooie vanzelf aan den buitenkant te zien.

Bij huizen èn... bij menschen.

Jan Smul.

't Liefste wat Jan deed was eten,
Daar zag je geen voorbeeld van.
Smullen kon hij als een kerel,
Onze luie, dikke Jan.

Eens was tante Grietje jarig
En ze vroeg toen (schrik maar niet)
Jan en Kees en Geert en Anna
En ook nog den kleinen Piet.

Moeder kleepte ze heel keurig
En zei: „Denk er goed aan Jan,
Dat je niet zoo zit te schrokken,
Want daar spreekt men schande van.”

Jan beloofde alles plechtig,
Vroolijk trokken zij naar 't feest,
Tante bakte pannekoeken.
Elk mocht eten om het meest.

Ja, die goede tante Grietje
Had een pan met goudgeel deeg,
Maar het duurde niet zoo heel lang,
Of de pan was heusch al leeg.

„Dank u Tante, dank u, heusch niet,”
Riep de heele kinderschaar,
„Ik nog wel een, graag nog Tante,
O, ik ben nog lang niet klaar.”

Kees en Geert en Piet en Anna
Hadden werkelijk genoeg,
't Was Jan Smul, die als gewoonlijk,
Altijd om meer eten vroeg.

Tante maakte nieuw beslag nu,
En ze deed veel gist er in,
Bakte toen een heele dikke,
Dat was juist naar Jan zijn zin.

Jan zat weer te schrokkebrokken,
Eind'lijk zat hij voor den mast.
Hè, wat ging zijn goed hem knellen,
En dat zweeten was een last.

„Is er wat?” zoo vroeg nu Tante.
„Jan, hoe kijk je toch zoo raar!”
„Och,” sprak Jan, „ik voel me aaklig,
Ja, ik ben heusch vrees'lijk naar.”

„Arme vent, wat is dat treurig,
Kom, ik breng je vlug naar huis.
O, die gist gaat zeker werken,
'k Deed er veel in per abuis.”

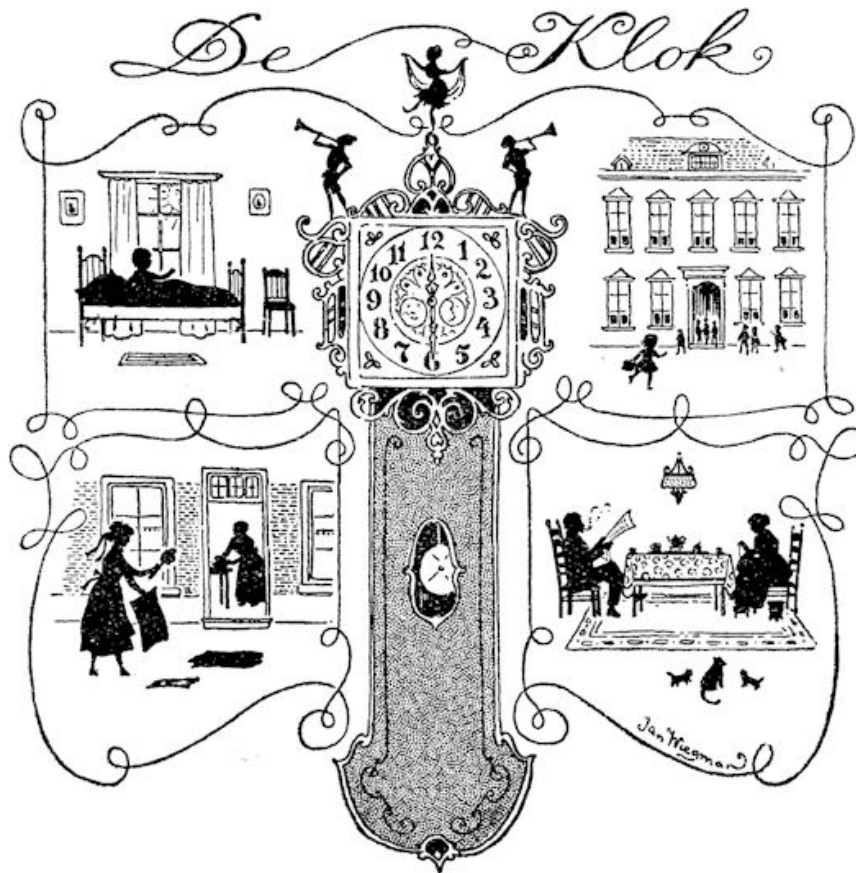
„Ja, 'k word zeker ziek,” kreunt Jantje,
„'k Ben nu warm en dan weer koud,
Zou mijn buik gaan openspringen?
Tante, ik ben doodsbenauwd.”

Tante bracht hem stil naar huis toe
En zijn Moe lei hem te bed,
Maar de andren mochten blijven
En die hadden dolveel pret.

Jantje Smul werd spoedig beter,
't Gistdeeg was gauw uitgewerkt,
Jan is niet Jan Smul gebleven,
Dat heeft toch die gist bewerkt.

W. BLOMBERG—ZEEMAN.

Wat tikt er steeds bij dag en nacht?
Heb je daar wel eens aan gedacht?
Het is een trouwe kameraad
Van 's morgens tot je slapen gaat,
Als 't zonnetje gluurt door 't gordijn,
Dan denk je: Zou 't zoo laat al zijn?
Tik-tak, tik-tak, zegt 't klokje al
Wacht maar tot ik 't vertellen zal.

Daar slaat zij zeven, kom, 't is tijd
Dat jij je klaar maakt voor 't ontbijt.
En als je naar beneden gaat,
'k Wed dat je even kijkt: hoe laat.
Heeft negen straks de klok geslagen,
Wie durft zich dan nog buiten wagen!
Gelukkig hoor, de poort is open.
Wat heeft dat meisje hard geloopt!

De klok heeft haar nog juist gered
Of.... zij was in den hoek gezet!
Nu leert en werkt men duchtig voort,
Haast niemand heeft tik-tak gehoord.
Maar... slaat de klok straks twaalf uur,
Dan komen oud en jong in vuur.
De meester staakt het onderricht,
De kind'ren slaan de boeken dicht.

In werkplaats, winkel en kantoor,
Bereidt men zich tot heengaan voor.
De Vaders leggen de arbeid neer,
De Moeders zijn druk in de weer
Dat spijs en drank gereed zal staan,
En ieder kan aan tafel gaan.
Tik-tak, welk heerlijk oogenblik!
Wie is er dan niet in zijn schik?

Zelfs 't kind dat nog geen woord kan
[spellen,
Heeft honderd dingen te vertellen!
Maar hoor! de klok houdt trouw de
[wacht,
En slaat eens eventjes, heel zacht.
Een einde komt aan elk festijn,
En niemand mag te laat klaar zijn.
De kleintjes gaan een uurtje slapen,
De grooten moeten even.... gapen.

Dan trekken zij met moed en lust
Naar werk en school, na korte rust.
De Moeders gaan nu naaien, stoppen,
De keukenmeisjes matten kloppen,
Het koper schuren, messen slijpen,
Steeds is er huiswerk voor het grijpen.
Hoe spoedig slaat de klok vier uren,
Nu zal het niet heel lang meer duren

Of 't jonge volkje komt weer binnen,
 En Moeder kan niets meer beginnen.
 Dáár zijn ze! „Moe, 'k heb acht voor schrijven!
 „Moe, weet u dat Wim school moet blijven?
 „Moe, mag ik nog even uit vóór 't eten?
 „O Moe, ik heb een schrift vergeten!”
 En al die luide kinderstemmen,
 Zijn niet te breid'len of te temmen!

Ja toch, de klok, die speelt het klaar.
 Waar is straks heel de kinderschaar?
 De klok behoeft maar acht te slaan,
 Of zij zijn op de loop gegaan.
 Eerst nog een liedje van verlangen,
 Dan zwijgen al de kinderzangen.
 Tik-tak, 'k wensch allen goeden nacht!
 Slaapt, lieve kinderen, slaapt zacht.

. . . . .

Nu komt tot slot van al hun loopen, zorgen, zwoegen
 Voor de ouders nog een uur van onvermengd genoeg.
 Pa steekt een pijpje op, en leest de avondkrant
 En Moe zit rustig nu bij naai- en kousenmand.
 Tik-tak, tik-tak, helaas! de wijzers staan niet stil,
 Hoe graag men dit ook voor één uurtje hebben wil!
 En om met frissche kracht en lust weer op te staan,
 Moet ieder zien bijtijds naar bed te gaan.

Neen, goede oude klok, het baat hem niet
 Die liefst niet op u let of naar u ziet.
 Gods wijsheid heeft bepaald dat dag en nacht
 Door ons in werk en rust wordt doorgebracht.
 En 's Zondags hooren wij nog blijder klank,
 Als 't klokgelui ons roept tot lof en dank,
 Aan Hem, die, bij het voortgaan van den tijd,
 Ons kind'ren maakt der zaalge eeuwigheid.

H. RIEMENS.

WILLEBRORD

DOOR

A. L. GERRITSEN.

Willebrord, een der eersten die het Evangelie in ons land hebben gebracht, werd geboren in het jaar 656. Zijn vader, een vroom man, woonde in Northumberland, een der rijken waaruit Engeland destijds bestond. Hij voedde zijn zoon met groote gestrengheid op en deed hem onderwijs geven in een klooster, waar hij al vroeg tot priester werd gewijd.

Nauwelijks 20 jaar oud ging Willebrord met enkele zijner landgenooten naar Ierland. Hij had n.l. veel gehoord van den zendingsijver der Iersche Christenen en begaf zich daarheen om onder leiding van den Ierschen monnik Egbert zich voor het zendingswerk te bekwamen.

Egbert had reeds vroeger op aansporing van Pepijn van Herstal, den vader van Karel den Groeten, die heel veel gedaan heeft voor de uitbreiding van het Christendom, een tocht ondernomen naar Friesland om het Evangelie te prediken. Daar hij echter door een storm op de kust van Engeland werd geworpen, liet hij die taak over aan een zijner metgezellen: Wigbert. Maar de prediking van Wigbert vond weinig ingang bij de Friezen, misschien omdat hij de volkstaal niet goed machtig was. Hij keerde na twee jaren in Ierland terug.

Toch gaf Egbert zijn plan om de Friezen het Evangelie te doen brengen niet op. En het leek hem een goede kans den Angelsaksischen priester Willebrord, nadat zijn opleiding voltooid was, met eenige monniken van dienzelfden landaard, in 't geheel een 12-tal, naar Friesland te zenden. Hun taal kwam veel meer met die der Friezen overeen dan de zijne en dus zouden ze gemakkelijker ingang vinden.

't Was in 't jaar 692 dat de 12 predikers bij gunstigen wind den Rijnmond binnenliepen en den stroom opvoeren

tot Utrecht, dat weer geheel onder invloed van den heidenschen Koning Radboud was geraakt. Willebrord vond in Utrecht het door Dagobert gestichte Christenkerkje verwoest en de bekeerde Friezen grootendeels weer tot het heidendom vervallen. Daar kwam nog bij dat Koning Radboud niet onduidelijk blijken liet niets gesteld te zijn op den arbeid van den vreemden Evangelie-prediker. Een en ander gaf Willebrord aanleiding alvorens zijn zendingswerk onder de Friezen aan te vangen een bezoek te brengen aan den machtigen Pepijn van Herstal, die hem heel minzaam ontving en wiens gemalin Plechtruda den zendeling eenige landerijen benevens een klooster schonk in de nabijheid van het tegenwoordige Roermond. Pepijn zelf beloofde Willebrord dat hij hem den weg naar Friesland openen zou en wees diens helpers enkele deelen aan van zijn gebied om daar het Christelijk geloof te verkondigen en de overblijfselen van den ouden afgodendienst uit te roeien.

Maar Willebrord was daarmee nog niet tevreden. Hij wilde ook nog naar Rome om Paus Sergius over zijn werk te spreken en diens zegen te ontvangen. In den herfst van 't jaar 690 trok hij daarheen, werd door den Paus gewijd en ontving bij de opdracht tot het zendingswerk onder de Friezen den naam Clemens. Bovendien stelde Paus Sergius hem in het bezit van verscheidene reliquieën van heiligen en martelaren opdat hij bij de vernietiging van afgodsbeelden er iets anders voor in de plaats zou kunnen stellen.

In het voorjaar van 691 keerde hij terug en vestigde hij zich te Utrecht, dat toen Trajectum heette. Daar bouwde hij naast de ruïnen van de oude Kapel uit den tijd van Koning Dagobert een kerk: de Salvatorskerk en spoedig daarna op de grondslagen van het verwoeste heiligdom een godsgebouw, gewijd aan St. Maarten, den beroemden schutspatroon van Gallië.

Nadat Pepijn Koning Radboud had overwonnen en hem genoodzaakt had de vredesvoorwaarden aan te nemen die hij hem gestelde, kon Willebrord met zijn helpers zijn werk onder de Friezen aanvangen. En het bleek al spoedig dat

hij de rechte prediker was voor de Friezen. Hij bracht tal van heidenen tot bekeering, vooral nadat hij nogmaals een reis naar Rome had ondernomen en daar tot aartsbisschop der Friezen was gewijd.

Dit geschiedde in het jaar 696 op 22 November in de kerk van de heilige Cecilia, wier feestdag toen juist gevierd werd.

Van Utrecht uit ondernam hij onophoudelijk tochten naar verschillende deelen van ons land en stichtte alom kerken en kloosters.

Een drietal bijzonderheden van zijn reizen verdienen nadere vermelding, n.l. over zijn tocht naar Denemarken en Helgoland, zijn bezoek aan Walcheren en zijn reis door Kennemerland.

Zijn tocht naar Denemarken was voor Willebrord een mislukking. Zijn prediking vond heel weinig ingang. Op den terugtocht werd hij met zijn gezellen door een storm op de kust van Helgoland geworpen, dat toen ter tijd de zetel was van Koning Radboud. Helgoland was aan den god Foseti gewijd en de plaats waar deze godheid werd aanbeden werd voor zoo heilig gehouden, dat het niemand geoorloofd was het vee dat in den omtrek graasde te dooden, eenige der aldaar zijnde voorwerpen te gebruiken of uit de beek, welke in de nabijheid er van stroomde water te putten.

Willebrord slachtte niet alleen een van Foseti's runderen, maar doopte ook een drietal bewoners van het eiland met water uit de gewijde bron. Zelfs waagde hij het het beeld van Foseti omver te halen. Radboud was over den hoon, zijn God aangedaan, zoo vertoornd, dat hij een van Willebrords reisgenooten liet dooden. Maar ofschoon hij den Christenprediker heftige verwijten deed over zijn handelwijze, liet hij hem uit ontzag voor Pepijn, den aanvoerder der Franken, ongemoeid weer vertrekken.

Op Walcheren gekomen vond Willebrord de landzaten vergaderd te Westkapelle rondom een beeld van Wodan, waaraan de menigte haar offers bracht. Onvervaard trad Willebrord te midden van de menigte op, bestrafte ze op scherpen toon en vernielde het afgodsbeeld. Dit laatste maakte de woede der massa gaande, een der afgodsdienaars snelde